

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**AUTORITETI I KONKURRENCËS
KOMISIONI I KONKURRENCËS**

VENDIM

Nr. 479, Datë 26.10.2017

“Për mbylljen e hetimit paraprak në tregun e shfaqjes së filmave në kinema në qytetin e Tiranës”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj. Juliana LATIFI	Kryetar
Z. Eduard YPI	Zv/Kryetar
Z. Koço BROKA	Anëtar
Znj. Iva ZAJMI	Anëtar
Znj. Leida MATJA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 26.10.2017,shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Shqyrtimi i “Raportit të hetimit paraprak në tregun e shfaqjes së filmave në kinema në qytetin e Tiranës”.

Baza Ligjore: Neni 24, shkronja (d), neni 26, neni 42 dhe neni 43 pika (5) të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar (Ligji Nr. 9121/2003).
Ligjin Nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”.

Komisioni i Konkurrencës, pas shqyrtimit të:

- Raportit të hetimit paraprak në tregun e shfaqjes së filmave në kinema në qytetin e Tiranës;
- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm mbi raportin e hetimit paraprak,

VËREN SE :

I- Procedura e ndjekur

- I. Komisioni i Konkurrencës, pas shqyrtimit të raportit të monitorimit mbi tregun e distribucionit dhe shfaqjes së filmave në rrjetet e kinemave, në zbatim të nenit 42, pika 1,

të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, me propozim të Sekretariatit, me Vendimin Nr. 466, datë 20.06.2017, vendosi hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e distribucionit dhe shfaqjes së filmave në rrjetet e kinemave në Tiranë. Periudha e hetimit e përcaktuar nga Komisioni i Konkurrencës në Vendimin e mësipërm është nga 01.01.2015 deri në 30.06.2017.

- II. Në bazë të nenit 35 dhe 36 të Ligjit Nr. 9121/2003 dhe Autorizimit të Komisionit të Konkurrencës, grupi i inspektimit, gjatë periudhës së hetimit ka kryer inspektimet e nevojshme pranë ndërmarrjeve “Empire” SHPK (Empire), “Millenium” SHPK (Millenium) dhe “Cineplexx” SHPK (Cineplexx) .
- III. Për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin, bazuar në nenet 33 dhe 34 të Ligjit Nr. 9121/2003, është kërkuar informacion nga ndërmarrjet: Empire, Millenium, Cineplexx dhe “D & L Administim” SHPK.

II- Tregu Përkatës

- IV. Përkufizimi i tregut nënkupton dallimin midis filmave të rinj të shfaqur ekskluzivisht në kinema, të njohur si "filma first run" (premierë) dhe filma të tjerë që rishfaqen për të disatën herë, si dhe shqyrtimin e sektorëve të ndryshëm të shfaqjes së filmit: televizion, video dhe kinema. Filmata premierë shfaqen ekskluzivisht në kinema dhe filmata që nuk janë më premierë mund të shfaqen nga secili nga të tre sektorët, ose madje edhe nga të tre në të njëjtën kohë.
- V. Tregu përkatës i produktit përfshin tregun e shfaqjes së filmave në kinema.
- VI. Nga analiza e konkurrencës rezulton se për filmata premierë, televizioni dhe video nuk janë zëvendësues të afërt, ndërsa për filmata jo premierë ata mund të konsiderohen si zëvendësues të afërt, përderisa konsumatori ka mundësi zgjedhjeje.
- VII. Edhe për sa i përket zëvendësueshmërisë nga ana e ofertës mund të themi se produktet e tregut përkatës të produktit janë të zëvendësueshëm pasi shfaqësit e filmave mund të përshtatin llojin e filmave të shfaqur (aksion, komedi, dramë, romancë, animacion) në varësi të kërkesës për këto produkte, pa qenë nevoja për përpjekje të shtuara (p.sh. pa patur nevojë për rregullime teknike) dhe pa kosto shtesë. Ky faktor përbën një indikator tjetër për të konkluduar se të gjithë filmata i përkasin të njëjtit treg, pavarësisht kategorisë së veçantë të tyre (aksion, komedi, etj.).
- VIII. Produktet e tregut përkatës janë homogjene dhe ekziston transparencë informacioni për sa i përket çmimeve, ofertave, orareve, etj., duke i siguruar konsumatorit mundësinë e informimit pa kosto.

- IX. Duke u bazuar në zëvendësueshmërinë nga ana e kërkesës për tregun gjeografik, sallat e Shkodrës dhe Korçës konsiderohen si të pazëvendësueshme me sallat e Tiranës për shkak të largësisë gjeografike, pasi nuk është e mundur të arrihen në të njëjtën kohë nga konsumatorët. Prandaj tregu përkatës gjeografik në rastin tonë përfshin qytetin e Tiranës.

III- Struktura e Tregut

- X. Sipas treguesve relativë të pjesëve të tregut në bazë të të ardhurave totale të realizuara nga shitja e biletave, vërejmë se ndërmarrja Cineplexx zotëron pjesën më të madhe të tregut të shfaqjes së filmave me qëndrueshmëri të pjesëve të tregut me tendencë rritje, përkatësisht 71.8 % për vitin 2015, 72.26 % për vitin 2016 dhe për 6-mujorin e parë të vitit 2017 vërehet një tendencë rritje në 74.52 %. Ndërmarrja Cineplexx është një kinema multipleks dhe zotëron teknologji të re, Real 3D.
- XI. Ndërmarrja e dytë për nga pjesa e tregut është Empire, e cila zotëron 22.7 % të tregut për vitin 2015, 17.59 % për vitin 2016 dhe për 6-mujorin e parë të vitit 2017, 16.03 % të tregut, pra ka një tendencë rënie të pjesëve të tregut. Ndërsa ndërmarrja Millenium zotëron 5.5 % të tregut për vitin 2015, 10.14 % për vitin 2016 dhe për 6-mujorin e parë të vitit 2017, 9.03 % të tregut¹, duke dyfishuar pjesën e tregut në vitin 2016 dhe duke rënë lehtësisht në vitin 2017.
- XII. Sipas treguesve relativë të pjesëve të tregut në bazë të numrit të biletave të shitura, vërejmë se ndërmarrja Cineplexx Albania zotëron pjesën më të madhe të tregut, përkatësisht 63.17 % për vitin 2015, 62.44 % për vitin 2016 dhe 62.8 % për 6-mujorin e parë të vitit 2017. Ndërmarrja e dytë për nga pjesa e tregut është Empire, e cila zotëron 29.38 % të tregut për vitin 2015, 23.76 % për vitin 2016 dhe 25.04 % të tregut për 6-mujorin e parë të vitit 2017. Ndërsa ndërmarrja Millenium zotëron 7.45 % të tregut për vitin 2015, 13.81 % për vitin 2016 dhe 12.16 % të tregut për 6-mujorin e parë të vitit 2017.
- XIII. Në termat e strukturës së tregut për nga treguesi i të ardhurave nga shitja e biletave dhe numri i biletave të shitura, rezulton se në tregun e shfaqjes së filmave operojnë vetëm tre ndërmarrje. Tregu i shfaqjes së filmave paraqitet me një strukturë oligopolistike me vetëm tre ndërmarrje, ku ndërmarrja më e madhe, me pjesë të konsiderueshme është Cineplexx me rreth 72 % të tregut nga të ardhurat e realizuara nga shitja e biletave dhe rreth 62% nga numri i biletave të shitura. Nisur nga struktura e tregut treguesi i përqendrimit në vitin 2016 rezulton të jetë shumë i lartë, përkatësisht 5,634 përsa i përket të ardhurave të realizuara nga shitja e biletave dhe 4,653 sipas numrit të biletave të shitura.

¹ Për vitin 2016 pjesët e tregut i përkasin ndërmarrjes IDA që sot përfaqësohet nga Millenium. Ndërsa për vitin 2017 janë mbledhur pjesët e tregut të ndërmarrjeve IDA dhe Millenium, meqenëse Millenium e ka filluar aktivitetin në 13.03.2017.

- XIV. Duke marrë në konsideratë kriterin e pengesave të hyrjes në tregun përkatës rezulton se ka barriera ekonomike për t'u futur në treg, por referuar legjislacionit që rregullon tregun përkatës, nuk ekzistojnë barriera ligjore për futjen në treg të ndërmarrjeve të reja.
- XV. Duke marrë parasysh: pjesët e tregut përkatës të ndërmarrjes dhe të konkurrentëve të tjerë; pengesat në hyrje në tregun përkatës; fuqinë ekonomike financiare; karakteristikat e tjera të tregut përkatës si homogjenitetin e produkteve; transparencën e tregut; kapacitetet e lira dhe risitë; bazuar në nenin 8 të Ligjit Nr. 9121/2003, ndërmarrja Cineplexx ka pozitë dominuese në tregun e shfaqjes së filmave në kinema në qytetin e Tiranës.

iv- **Analiza e Sjelljes së Ndërmarrjes Cineplexx**

iv.1 **Abuzimi me Pozitën Dominuese**

- XVI. Për të vlerësuar sjelljen e ndërmarrjes me pozitë dominuese Cineplexx, nëse ka abuzuar me pozitën e saj nëpërmjet vendosjes së çmimeve të padrejta të tregtimit, është marrë në analizë: rezultati financiar (fitueshmëria e ndërmarrjes); krahasimi i çmimeve me rajonin dhe rrjetin e Cineplexx në Ballkan (benchmark); si dhe krahasimi kosto - çmim shitje.
- XVII. Rezultati financiar (humbja) i ndërmarrjes Cineplexx për vitin 2015 është -53,270,785 lekë, ndërsa për vitin 2016 rezultati financiar (humbja) është -27,925,505 lekë.
- XVIII. Nga krahasimi i çmimit mesatar të biletave të shfaqjes së filmit në kinema (benchmark rajonal) rezultoi se krahasuar me vendet e rajonit si Podgorica, Shkupi, Beogradi, Kroacia dhe Zagrebi, Shqipëria e ka çmimin e biletës më të ulët se mesatarja e çmimit të biletës së rajonit dhe pak më të ulët se çmimi i biletave të rrjetit Cineplexx në rajon, çfarë tregon se në Shqipëri ndërmarrja Cineplexx nuk operon nëpërmjet vendosjes së çmimeve të larta, në kushtet kur kemi një ndërmarrje me pozitë dominuese.
- XIX. Nga krahasimi i çmimeve që aplikojnë 3 (tre) ndërmarrjet, rezulton se ndërmarrja Cineplexx aplikon çmime më të larta se dy ndërmarrjet e tjera për filmat që shfaqen në 3D, kurse dy ndërmarrjet e tjera aplikojnë të njëjtin çmim bilete për shfaqjen në 2D dhe 3D. Kjo vjen si rezultat i teknologjisë më të avancuar që i përgjigjet standardit të gjithë grupit Cineplexx, si dhe investimeve dhe risive të sjella nga kjo ndërmarrje.
- XX. Nga analiza e sjelljes së ndërmarrjes me pozitë dominuese, Cineplexx, në tregun e shfaqjes së filmave në kinema në qytetin e Tiranës, bazuar në rezultatin financiar të ndërmarrjes, krahasimi me çmimet e rajonit (benchmark rajonal) dhe çmimet e rrjetit Cineplexx në rajon, si dhe çmimet me konkurrentët e tjerë në vend, rezulton se nuk vërehen shenja të abuzimit

me pozitën dominuese të ndërmarrjes Cineplexx, në kuptim të nenit 9, të Ligjit Nr. 9121/2003.

- XXI. Praktikak më të mira të vendeve të Bashkimit Evropian sugjerojnë se sa më e madhe të jetë pjesa e tregut dhe sa më e gjatë periudha që ndërmarrjet zotërojnë një pjesë të tillë tregu, aq më e mundur është që ky element të jetë një tregues i rëndësishëm për një pozicion dominues dhe të justifikojë në rrethana të caktuara ndërhyrjen e Autoritetit.
- XXII. Megjithëse nuk vërehen shenja të kufizimit të konkurrencës, në tregun përkatës ushtron veprimtari një ndërmarrje me pjesë të konsiderueshme dhe me fuqi tregu në rritje, Cineplexx, prandaj është e nevojshme mbikëqyrja e sjelljes së saj në vazhdimësi për të analizuar kushtet e tregut për zhvillimin e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg në kuptim të nenit 28 të Ligjit Nr. 9121/2003.

iv.2 Praktikak e Bashkërenduara

- XXIII. Gjatë procedurave hetimore u kryen inspektime (Dawn Raids) në ambientet e ndërmarrjeve nën hetim për gjetjen e evidencave direkte dhe indirekte të një bashkëpunimi të mundshëm midis konkurrentëve, ose të një praktike përjashtuese, por gjatë këtyre inspektimeve nuk u gjet asnjë provë direkte apo gjurmë komunikimi midis tyre.
- XXIV. Bazuar në analizën e strukturës së tregut rezulton se tregu është shumë i përqendruar, me një ndërmarrje me pjesë të konsiderueshme tregu (Cineplexx), por konkurenti më i afërt, IDA ka dyfishuar pjesën e tregut në vitin 2016 krahasuar me vitin 2015. Gjithashtu ndërmarrja Cineplexx dhe ndërmarrjet e tjera kanë rritur volumin për vitin 2016 krahasuar me vitin 2015, duke mos patur kufizim të tregut për nga numri i biletave të shitura. Në një treg me strukturë heterogjene, me kapacitete vendesh të ndryshme, me teknologji më të avancuar është e vështirë që ndërmarrjet të koordinojnë sjelljet e tyre.
- XXV. Nga çmimi i shitjes së biletave, pas pagesës së TVSH (20%) dhe QKK (1%), 50% i shkon distributorit të filmit dhe 50% i ngelet ndërmarrjes. Në strukturën e këtij çmimi, 30% zënë shpenzimet për paga dhe pjesa tjetër shkon për qira, mirëmbajtje, amortizim, etj. Pra, 61% e çmimit të biletës shkon për pagesën e TVSH-së, QKK-së dhe distributorëve, e cila është një përqindje e konsiderueshme fikse e kostos së biletës dhe është e njëjtë për të gjitha ndërmarrjet.
- XXVI. Nga analiza e çmimeve të biletave të aplikuara nga ndërmarrjet, rezulton se ndërmarrjet aplikojnë çmime të ndryshme në varësi të ditëve dhe orarit të shfaqjes së filmave, si dhe teknologjisë së shfaqjes së tyre (2D/3D). Ndërmarrja Cineplexx aplikon çmime më të larta se dy ndërmarrjet e tjera për filmat që shfaqen në 3D, kjo vjen si rezultat i teknologjisë më të avancuar që i përgjigjet standardit të gjithë grupit Cineplexx, si dhe investimeve dhe

risive të sjella nga kjo ndërmarrje. Edhe në rastet kur çmimi i aplikuar është i njëjtë (500 Lekë), kjo vjen si rezultat i transparencës së informacionit dhe strukturës oligopolistike të tregut përkatës dhe jo si rezultat i bashkëveprimit midis ndërmarrjeve.

- XXVII. Është vlerësuar treguesi i performancës (fitimet) si një nga evidencat rrethore që vijnë në ndihmë të metodologjisë për provimin e kartelit me evidenca indirekte ku kanë rezultuar fitime negative.
- XXVIII. Duke qenë se filmat prodhohen dhe dalin në tregun ndërkombëtar në një kohë të caktuar, një veçanti e këtij tregu është se dita e premierës së filmit është e njëjtë për kinematë tona me ato ndërkombëtare, si dhe filmat që shfaqen janë të ngjashëm nga një kinema në tjetrën.
- XXIX. Nga analiza e sjelljes së ndërmarrjeve në treg, si pjesët e tregut, volumet e shitjeve, krahasimi i çmimeve të shitjes së biletave midis konkurrentëve dhe rezultati financiar negativ, rezulton se nuk vërehen shenja të koordinimit të sjelljes (marrëveshjes) midis ndërmarrjeve që ushtrojnë veprimtari në tregun e shfaqjes së filmave në kinema në qytetin e Tiranës, në kuptim të nenit 4 të Ligjit Nr. 9121/2003. Pra mund të themi që nuk jemi para rastit të një kufizimi të konkurrencës për marrëveshje, apo praktikë të bashkërenduar.
- XXX. Si përfundim, pas vlerësimit të të gjithë dokumentacionit të administruar gjatë procedurës hetimore si: dokumentacionit të administruar gjatë inspektimeve; dokumentacionit të dorëzuar nga ndërmarrjet nën hetim; analizave ekonomike të kryera sipas metodologjisë së përcaktuar në raport, nuk u konstatuan shenja të kufizimit të konkurrencës, si përsa i përket marrëveshjes së ndaluar (praktika të bashkërenduara) ashtu edhe abuzimit me pozitën dominuese, sipas parashikimeve të neneve 4 dhe 9, të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar, por në treg ushtron veprimtari një ndërmarrje me pozitë dominuese sipas nenit 8 të Ligjit Nr. 9121/2003.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 4, nenin 8, nenin 9, nenin 24, shkronja (d), nenin 26, nenin 28, nenin 42 dhe nenin 43, pika (5) të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar,

VENDOSI:

1. Për të analizuar kushtet e tregut për zhvillimin e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg, ndërmarrja me pozitë dominuese “Cineplexx” SHPK, çdo 6 muaj, përkatësisht brenda datave 10 Prill dhe 10 Tetor të çdo viti, duhet të dërgojë pranë Autoritetit të Konkurrencës informacion mbi çmimet e shitjes së biletave, kostot përkatëse dhe brenda datës 10 Prill të

dërgojë një kopje të pasqyrave financiare të vitit të mëparshëm së bashku me shënimet shpjeguese të pasqyrave analitike financiare.

2. Mbyllet e procedurës së hetimit paraprak në tregun e shfaqjes së filmave në kinema në qytetin e Tiranës, pasi nuk ka shenja të kufizimit të konkurrencës, në bazë të nenit 4 dhe nenit 9, të Ligjit Nr. 9121/2003.
3. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin e këtij vendimi të gjitha palëve të interesuara.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURENCËS